

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 26 Haziran 2012
Nr.ref: RK 259/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru no: KI 152/11

Başvurucu

Bekim Murati

Kosova Hükümeti'nin 11/279 sayı ve 07.11.2007 tarihli kararının Anayasaya uygunluk denetimi başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucu

1. Başvurucu, Yakolvalı avukat Bajram Morina tarafından temsil edilen Priştine Mukimi Bay Bekim Murati'dir.

Başvurunun konusu

2. Başvurucu, Kosova Hükümeti'nin 11/279 sayı ve 06.11.2007 tarihli kararına (bundan sonra: "Karar") itiraz etmiştir.

Hukuki dayanak

3. Başvuru Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra: "Anayasa") 113.7 maddesi, 03/L-121 sayılı Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra: "Yasa") 20. maddesine ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 30 ve 75. kurallarına dayandırılmıştır.

Başvurunun Mahkeme'deki seyri

4. Başvurucu 24 Kasım 2011 tarihinde Mahkeme'ye başvurmuştur.
5. Mahkeme Başkanı 17 Ocak 2012 tarihinde Üye Almiro Rodrigues'i raportör yargıç olarak görevlendirmiştir. Başkan'ın aynı tarihli kararıyla Üye Robert Carolan başkanlığında, üyeler Enver Hasani ve Kadri Kryeziu'dan oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
6. Mahkeme 24 Ocak 2012 tarihinde başvurunun yapıldığını Başbakanlığa bildirmiştir.
7. Mahkeme 27 Şubat 2012 tarihinde Başbakanlığa yazı göndererek ilave bilgi, daha kesin olarak Kararın yürürlükte olup olmadığı konusunda bilgi talebinde bulunmuştur.
8. Mahkeme 27 Şubat 2012 tarihinde başvurucuya gönderdiği yazısında başvurucunun Karara itiraz etmek üzere yetkili kurumlar nezdinde bir işlem başlatıp başlatmadığı konusunda bilgi talebinde bulunmuştur.
9. Başbakanlığın 9 Mart 2012 tarihli cevabında "söz konusu karar dönemin durum ve koşulları dikkate alınarak alınmış ve halen yürürlüktedir" denmiştir. Başbakanlık, bunun dışında ilgili taraflar ve 03/L-229 sayılı Rekabetin Korunması Yasasının (Resmi Gazete, sayı 88, 25 Kasım 2010) yürütümü için yetkili olan Rekabet Komisyonu'ndan konuyla ilgili veya kararın yürürlükten kaldırılması yönünde herhangi bir itiraz yapılmadığı belirtilmiştir.
10. Başvurucunun temsilcisi talep edilen ilave bilgileri 19 Mart 2012 tarihinde sunmuş, başvurucunun karara ilişkin kaygılarını dile getirmek üzere kamu otoriteleriyle temasa geçtiğini, fakat kendisine Anayasa Mahkemesi'ne başvurması yönünde şifahi öneride bulunulduğunu belirtmiştir.
11. Ön İnceleme Heyeti 20 Haziran 2012 tarihinde raportör yargıcın raporunu görüştüğten sonra Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

12. Başvurucu, Priştine'de faaliyet gösteren Royal Travel turist acentesinin sahibi olup 14 Ocak 2011 tarihinde Ticaret e Sanayi Bakanlığı (bundan sonra: TSB) Turizm Departmanı Royal Travel turist acentesine üç yıl geçerli olmak suretiyle **Turist Acentesi – Organizatör** faaliyetini gerçekleştirme ruhsatı verilmiştir.

13. Ancak Kosova Hükümeti'nin 7 Kasım 2007 tarihinde aldığı kararla "Kosova vatandaşlarının Hac ziyaretini organize edecek tek yetkili kurum Kosova İslam Birliği" olduğu belirtilmiştir.
14. Başvurucu, Kosova Hükümeti'nin kararının Anayasa'nın 119.3 maddesini ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Söz konusu madde şunu belirlemiştir: "Açıkça yasalarla izin verilmedikçe, karar veya yetkin konumu kötüye kullanarak ya da rekabeti sınırlayan uygulamalarla serbest rekabeti sınırlamak yasaktır". Başvurucu, Anayasa'nın 49.1 maddesiyle güvence altına alınan çalışma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
15. Kısacası başvurucu, kararın Kosova vatandaşları için Hac ziyaretini organize etmek üzere Kosova İslam Birliğini baskın konuma getirmiş olduğundan Anayasa'nın 10. maddesi [Ekonomi], 119.3 maddesi [Genel Esaslar] ve IX. Kısım [Ekonomik İlişkiler] ihlal ettiği şikayetinde bulunmuştur.
16. Başvurucu dilekçesinin sonunda Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'nden "Kosova Hükümetinin 11/279 sayı ve 7 Kasım 2007 tarihli kararının iptalini" talep etmiştir.

Başvurunun kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

17. Mahkemenin, başvurunun istemi hakkında karar verebilmek amacıyla, öncelikle Anayasada Yasa ve İçtüzükle belirlenen kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmesi gerekmektedir. Mahkeme, başvurunun başvurusunu ilgili delillerle destekleyerek kamu otoritesinin kararına açıkça itiraz etmek suretiyle haklı kıldığını, talep ettiği yardımı açıkça dile getirdiğini ve başvurusunu destekleyecek çeşitli bilgi ve belgeleri sunduğunu değerlendirmiştir.
18. Ancak, başvuru süresi ile ilgili hususları değerlendirirken Mahkeme, Yasa'nın 56. maddesine atıfta bulunmak ister. Söz konusu madde şunu belirlemiştir:
"Anayasa Mahkemesinin görüşmeye yetkili olduğu bir davanın açılmasıyla ilgili bu yasada belirtilen ve yasa yürürlüğe girmeden önceki süreler yasanın yürürlüğe girdiği günden itibaren işlemeye başlayacaktır."
19. Diğer yandan Yasa'nın 49. maddesi şunu belirlemiştir:
"Başvuru, dört (4) aylık süre içerisinde yapılır. Süre, başvurucuya mahkeme kararı teslim edildiği günden itibaren işlemeye başlar."
20. Bu iki yasal hüküm göz önünde bulundurularak Anayasa Mahkemesi'nin eski davalarla ilgili yargı yetkisinin Anayasa'nın yürürlüğe girdiği 15 Haziran 2008 tarihinde başlayıp Yasanın yürürlüğe girdiği 15 Ocak 2009 tarihten itibaren dört aylık sürenin dolduğu 15 Mayıs 2009 tarihinde bittiği (bkz. Yasa'nın 49. maddesi) sonucuna varılabilir.
21. Mahkeme davaya ilişkin kararın 7 Kasım 2007 tarihinde alındığını, bunun da Anayasa'nın yürürlüğe girdiği 15 Haziran 2008 tarihinden önce olduğunu tespit etmiştir. Başvurucu 24 Kasım 2011 tarihinde başvuruda bulunmuştur.
22. Dahası Mahkeme, Royal Travel turist acentesine 14 Ocak 2011 tarihinde verilen ruhsatın Turistik Acente-Organizasyon faaliyeti için verildiğini tespit etmiştir. Karar 7 Kasım 2007 tarihinden itibaren yürürlükteydi.

23. Netice itibariyle karar, Anayasa'nın yürürlüğe girdiği 15 Haziran 2008 tarihinden önce alınmıştır. Mahkeme, Anayasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemde meydana gelen olaylara ilişkin başvuruları görüşemez (bkz. KI 18/10 Denic davası 17 Ağustos 2011 tarihli kabul edilmezlik kararı).
24. Mahkeme, Başbakanlığın yukarıda belirtilen karar hakkında ilgili taraflarca herhangi bir itiraz dilekçesi almadığını da hatırlatır.
25. Dahası, İçtüzüğü'nün 36. kuralı 3 (h) bendi şunu öngörmüştür: *İstem aşağıdaki durumlarda da kabul edilmez olarak değerlendirilebilir: İstem, süre bakımından Anayasaya uygun şekilde uygulanabilir olmadığı zaman. Öyle ki Mahkeme, başvurunun süre bakımından bağdaşmaz olduğunu değerlendirmiştir.*
26. Netice itibariyle Mahkeme, başvurunun süre bakımından bağdaşmaz olduğundan Anayasa'ya göre kabul edilemez olduğunu tespit etmiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.7 ve Yasanın 49. maddesine ile İçtüzüğü'nün 56.2 kuralına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 20 Haziran 2012 tarihli duruşmasında oybirliğiyle:

- I. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE karar verilmiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Üye

Almiro Rodrigues, imza

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Prof. Dr. Enver Hasani, imza